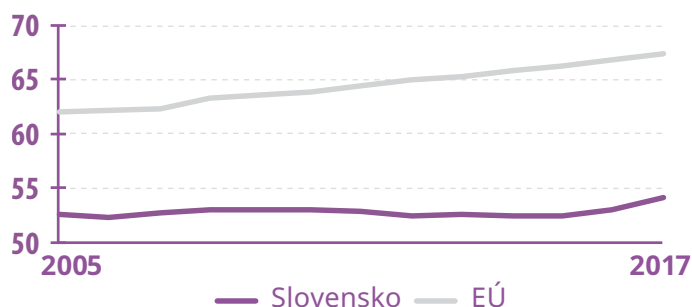

Index rodovej rovnosti 2019: Slovensko

Slovensko sa v indexe rodovej rovnosti EÚ s **54,1 bodu zo 100** umiestnilo na 26. mieste. Toto skóre je o 13,3 bodu nižšie ako skóre za celú EÚ. Medzi rokmi 2005 a 2017 sa skóre Slovenska zvýšilo len o 1,6 bodu (+ 1,7 bodu od roku 2015). V dosahovaní pokroku smerom k rodovej rovnosti je Slovensko omnoho pomalšie ako iné členské štáty EÚ. Od roku 2005 kleslo o sedem priečok.

Skóre Slovenska je nižšie ako skóre EÚ vo všetkých oblastiach. Rodové nerovnosti sú najvýraznejšie v oblasti moci (26,8 bodu) a času (46,3 bodu). Slovensko dosahuje najvyššie skóre v oblasti zdravia (85,8 bodu), čo je aj najbližšie k skóre EÚ. Od roku 2005 sa skóre Slovenska najviac zlepšilo v oblasti peňazí (+ 12,7 bodu) a vedomostí (+ 5,9 bodu). V oblasti moci došlo k zastaveniu pokroku (- 0,1 bodu), pričom skóre Slovenska v oblasti času sa zhoršilo (- 9 bodov). Medzi rokmi 2005 a 2017 sa skóre Slovenska zlepšilo, ale počas celého obdobia bolo omnoho nižšie ako v EÚ. Slovensko sa takisto posúvalo smerom k rodovej rovnosti pomalším tempom, čím sa postupne zvyšoval rozdiel oproti skóre EÚ.

Pokrok na Slovensku je pomalší ako priemer EÚ

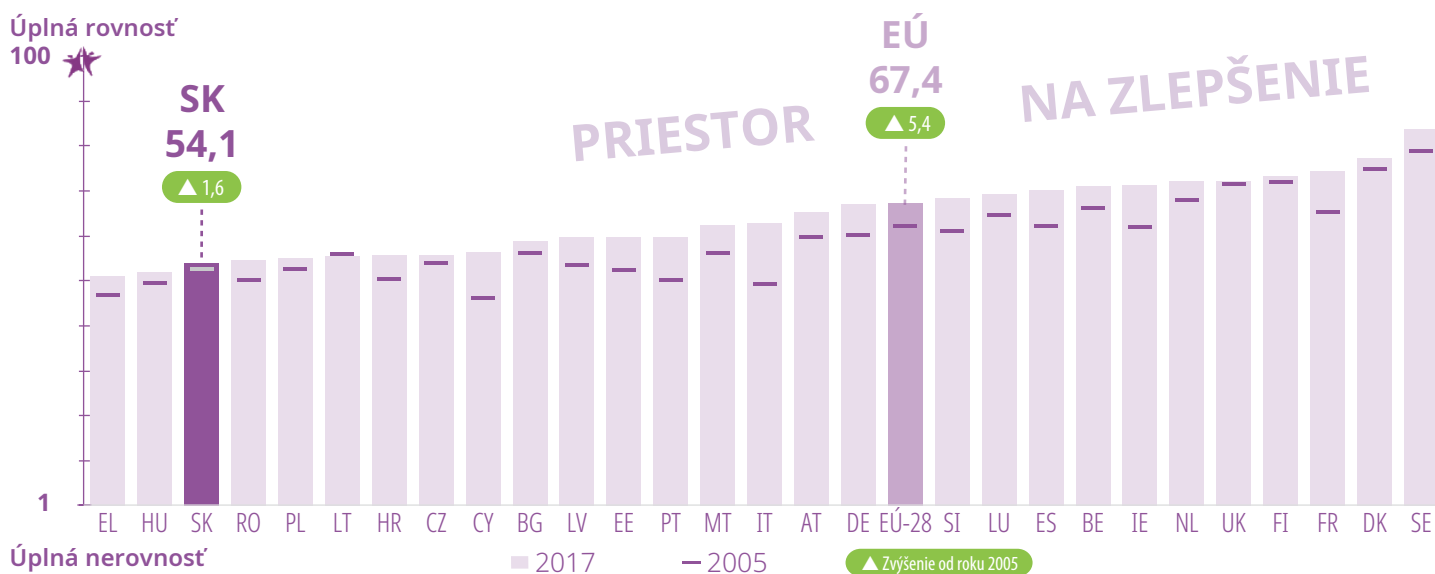

Každý rok udeľujeme skóre členským štátom EÚ a EÚ ako celku s cieľom zhodnotiť, koľko im chýba k dosiahnutiu rodovej rovnosti. V indexe sa používa stupnica od 1 do 100, pričom 1 je úplná nerovnosť a 100 úplná rovnosť.

Skóre vychádza z rozdielov medzi ženami a mužmi a dosiahnutých výsledkov v šiestich hlavných oblastiach: práca, peniaze, vedomosti, čas, moc a zdravie. Do indexu sú začlenené aj dve ďalšie oblasti, ktoré však nemajú vplyv na výsledné skóre. Oblasť prelínajúcich sa nerovností zdôrazňuje, ako sa rovnosti medzi pohlaviami prejavujú v kombinácii s vekom, prípadným zdravotným postihnutím, krajinou narodenia, so vzdelaním a s typom rodiny. V oblasti násillia páchaného na ženách sa merajú a analyzujú skúsenosti žien s násillím.

Okrem prehľadu skóre zahŕňa index rodovej rovnosti 2019 aj tematické zameranie na rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom.

Skóre v indexe rodovej rovnosti členských štátov EÚ, roky 2005 až 2017

Práca

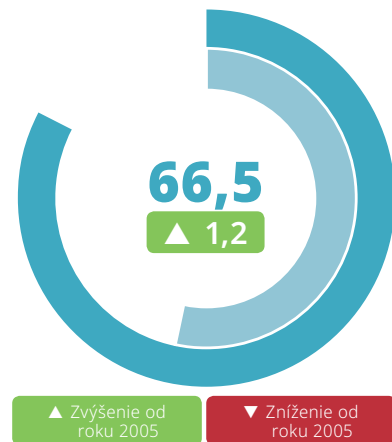
Skóre Slovenska v oblasti práce predstavuje 66,5 bodu, čo je zlepšenie o 1,2 bodu od roku 2005 (+ 1 bod od roku 2015). Napriek zvýšenej účasti žien aj mužov na zamestnanosti ostáva Slovensko v oblasti práce na treťom mieste od konca v rámci EÚ.

Miera zamestnanosti (osôb vo veku 20 – 64 rokov) je 66 % v prípade žien a 79 % v prípade mužov. S celkovou mierou zamestnanosti na úrovni 72 % dosiahlo Slovensko svoj národný cieľ EÚ 2020 v zamestnanosti, ktorým bola práve úroveň 72 %. Medzi rokmi 2005 a 2017 vzrástla miera zamestnanosti v ekvivalente plného pracovného času zo 42 % na 46 % v prípade žien a z 58 % na 61 % v prípade mužov, ale rodový rozdiel vo výške 15 percentuálnych bodov (p. b.) pretrváva. Miery zamestnanosti v ekvivalente plného pracovného času sú omnoho vyššie v prípade žien a mužov žijúcich v páre s deťmi (63 %, resp. 92 %). Rodový rozdiel je omnoho vyšší medzi ženami a mužmi žijúcimi v páre s deťmi (28 p. b.) ako v prípade párov bez detí (necelý 1 p. b.).

Na polovičný čas pracuje dvakrát toľko žien (9 %) ako mužov (4 %). Ženy pracujú v priemere približne 39 hodín týždenne v porovnaní so 41 hodinami v prípade mužov. Problémom ostáva nerovnomerné sústredenie žien a mužov v rozličných sektoroch trhu práce. Približne 27 % žien pracuje v oblasti vzdelávania, zdravia a sociálnej práce, pričom v prípade mužov je to necelých 5 %. V povolaniach v oblasti vedy, technológií, inžinierstva a matematiky pracuje menej žien (7 %) ako mužov (39 %).

▲ 4,4
82,6
Účast'

▼ 1,1
53,5
Segregácia a kvalita práce

Peniaze

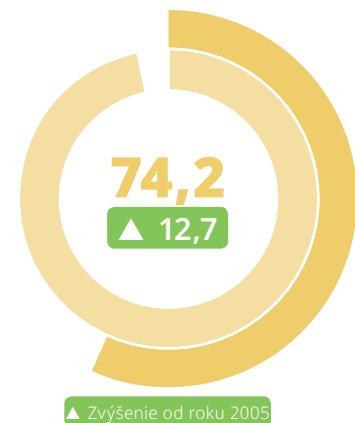
Skóre Slovenska v oblasti peňazí je 74,2 bodu, čo je výrazný pokrok o 12,7 bodu od roku 2005 (+ 0,2 bodu od roku 2015), pričom finančná situácia mužov aj žien sa významne zlepšila.

Napriek nárastu priemerného mesačného zárobku žien (+ 56 %) aj mužov (+ 45 %) od roku 2006 do roku 2014, rodový rozdiel pretrváva. Ženy stále zarábajú o 21 % menej ako muži. V prípade párov s deťmi zarábajú ženy o 27 % menej ako muži. Rodový rozdiel v zárobku je omnoho väčší v prípade ľudí, ktorí sa narodili mimo Slovenska: ženy narodené v zahraničí zarábajú o 40 % menej ako muži narodení v zahraničí.

Približne 11 % žien a mužov je ohrozených rizikom chudoby, čo je pokles o 2 p. b., resp. 1 p. b. od roku 2005 do roku 2017. Najviac ohrození rizikom chudoby sú ľudia s nízkym vzdelaním (22 % žien a 27 % mužov) a ľudia narodení v zahraničí (21 % žien aj mužov). Rozdelenie príjmov medzi ženami a mužmi sa od roku 2005 do roku 2017 viac vyrovnalo. V priemere zarábajú ženy 80 centov za každé euro, ktoré zarobí muž za hodinu, čo vedie k rodovému rozdielu 20 %. Rodový rozdiel v dôchodkoch je takmer 8 %.

▲ 16,7
56,8
Finančné zdroje

▲ 2,4
96,9
Ekonomická situácia

Vedomosti

Skóre Slovenska v oblasti vedomostí je 60,4 bodu, čo je zlepšenie o 5,9 bodu od roku 2005 (+ 0,4 bodu od roku 2015). Slovensko sa umiestnilo na 14. priečke v EÚ v oblasti vedomostí a zlepšilo sa v oboch podoblastiach (dosiahnuté vzdelanie a účasť, segregácia).

Podiel žien s terciárnym vzdelaním sa medzi rokmi 2005 a 2017 zvyšoval rýchlejším tempom. Podiel žien s ukončeným terciárnym vzdelaním dosahuje 21 %, pričom v prípade mužov je to 18 %. Rodový rozdiel je väčší v rámci vekovej skupiny 25 – 49 rokov, kde je podiel žien s terciárnym vzdelaním o 11 p. b. vyšší ako podiel mužov. Slovensko stále nespĺnilo svoj národný cieľ EÚ 2020 mať 40 % osôb vo veku 30 – 34 rokov s terciárnym vzdelaním. Tento podiel je pod cieľovou úrovňou, a to na úrovni 38 % (45 % v prípade žien a 31 % v prípade mužov). Účasť na celoživotnom vzdelávaní sa medzi rokmi 2005 a 2017 znížila z 15 % na 11 % v prípade žien aj mužov. V účasti na informálnom učení sa, neformálnom vzdelávaní a odbornej príprave Slovensko obsadilo 25. miesto v rámci EÚ.

Hoci Slovensko dosiahlo výrazný pokrok v podoblasti segregácie a umiestnilo sa na siedmom mieste v EÚ, výzvou ostáva nerovnomerné sústredenie žien a mužov v jednotlivých študijných oblastiach v terciárnom vzdelávaní. V oblastiach týkajúcich sa vzdelávania, zdravotníctva a sociálnej starostlivosti alebo v humanitných vedách a spoločenských vedách je sústredených približne 48 % študujúcich žien v porovnaní s 25 % mužov.

▲ 4,0
59,7
Dosiahnuté vzdelanie a účasť

▲ 7,8
61,1
Segregácia

Čas

Skóre Slovenska v oblasti času sa od posledného vydania indexu nezmenilo, keďže nie sú k dispozícii nové údaje. Nové údaje o tejto oblasti sa očakávajú v roku 2021. Sledovaniu pokroku v tejto oblasti by pomohlo častejšie získavanie údajov o využívaní času.

V oblasti času kleslo skóre Slovenska na 46,3, čo predstavuje najvýraznejšie zníženie rodovej rovnosti v oblasti času v EÚ od roku 2005, a to najmä v podoblasti činností súvisiacich so starostlivosťou. Ženy na seba preberajú viac povinností spojených s poskytovaním starostlivosti než muži. Približne 35 % žien trávi najmenej 1 hodinu denne starostlivosťou o svojich rodinných príslušníkov a ich vzdelávaním v porovnaní s 19 % mužov. Rodový rozdiel sa zvýšil z 11 p. b. na 16 p. b. Spomedzi žien a mužov žijúcich v páre s deťmi sa ženy viac zapájajú do každodenných aktivít v oblasti starostlivosti (77 %) než muži (47 %). Celkovo 60 % žien každý deň aspoň jednu hodinu varí a vykonáva domáce práce v porovnaní s len 16 % mužov. Vo všeobecnosti je tento pomer vyšší v prípade žien (85 %) a mužov (18 %) žijúcich v pároch s deťmi.

Na športových, kultúrnych a rekreačných aktivitách mimo domova sa zúčastňuje menej žien (11 %) ako mužov (20 %), čo predstavuje jeden z najväčších rodových rozdielov v EÚ. Účasť na dobrovoľných alebo charitatívnych činnostiach je o niečo vyššia v prípade žien (9 %) než v prípade mužov (6 %).

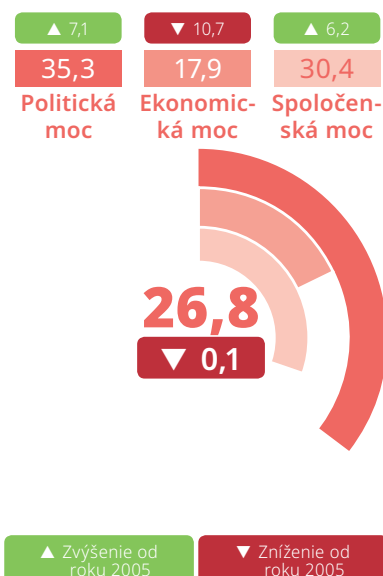
Moc

Skóre Slovenska v oblasti moci je 26,8 bodu, pričom od roku 2005 neprišlo k výraznej zmene (+ 3,7 bodu od roku 2015). Ide o najnižšie skóre Slovenska spomedzi všetkých oblastí, pričom Slovensko sa v tejto oblasti umiestnilo na 25. mieste v rámci EÚ. V podoblastiach politického a spoločenského rozhodovania boli zaznamenané zlepšenia, zatiaľ čo v podoblasti ekonomickej moci prišlo k zhoršeniu.

Počet žien vykonávajúcich funkciu ministerky sa medzi rokmi 2005 a 2018 zdvojnásobil z 12 % na 24 %. Podiel poslankyň parlamentu sa v rovnakom období zvýšil zo 17 % na 21 %, pričom podiel žien v regionálnych zastupiteľstvách takisto mierne vzrástol (z 12 % na 14 %).

V podoblasti ekonomickeho rozhodovania bolo zaznamenané zhoršenie v dôsledku zníženia podielu žien v bankovej rade centrálnej banky, a to z 33 % na 0 % medzi rokmi 2005 a 2018. Zároveň prišlo k zlepšeniam v predstavenstvách najväčších verejne kótovaných spoločnostiach, kde sa podiel žien zdvojnásobil z 11 % na 22 %.

Podiel členiek správnych rád organizácií financujúcich výskum je 15 %, podiel členiek správnych rád verejne kótovaných vysielacích organizácií 22 % a podiel členiek najvyšších rozhodovacích orgánov národných olympijských športových organizácií predstavuje len 8 %.

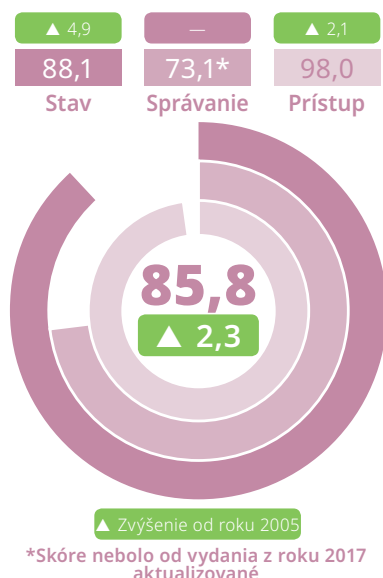

Zdravie

Skóre Slovenska v oblasti zdravia je 85,8 bodu, čo je zlepšenie o 2,3 bodu od roku 2005 (+ 0,5 bodu od roku 2015). Rodová rovnosť v stave zdravia a prístupu k zdravotným službám sa zlepšila. Pre podoblasť správania týkajúceho sa zdravia nie sú k dispozícii nové údaje.

Vnímanie vlastného stavu zdravia ako dobrého sa výrazne zvýšilo medzi rokmi 2005 a 2017, pričom skóre Slovenska v podoblasti stavu zdravia je na 21. priečke v rámci EÚ. Približne 63 % žien a 71 % mužov vníma svoje zdravie ako dobré (v porovnaní so 49 % žien a 56 % mužov v roku 2005). Spokojnosť so zdravím sa zvyšuje s úrovňou vzdelania, ale znižuje sa s vekom. Medzi rokmi 2005 a 2016 sa stredná dĺžka života zvýšila v prípade žien aj mužov. Ženy žijú v priemere o sedem rokov dlhšie ako muži (81 rokov v porovnaní so 74 rokmi).

Primeraný prístup k lekárskej a stomatologickej starostlivosti sa medzi rokmi 2005 a 2017 takisto zvýšil, hoci pomalším tempom ako v prípade spokojnosti so zdravím. Približne 5 % žien aj mužov má neuspokojené potreby v oblasti lekárskej starostlivosti (v porovnaní s 9 % žien a 7 % mužov v roku 2005). Približne 4 % žien aj mužov má neuspokojené potreby v oblasti stomatologickej starostlivosti (v porovnaní s 8 % žien a 7 % mužov v roku 2005). Najvyššiu mieru neuspokojených potrieb v oblasti lekárskeho služieb majú ľudia s nižšou úrovňou vzdelania, ľudia vo veku 65 rokov a viac, slobodní ľudia a zdravotne postihnuté ženy a muži.

Násilie

Násilie na ženách je tak dôsledkom, ako aj príčinou pretrvávajúcich rodových rozdielov v oblasti práce, zdravia, peňazí, moci, vedomostí a času. Na rozdiel od iných oblastí sa v oblasti násillia nemerajú rozdiely medzi situáciou žien a mužov, ale skúmajú sa skúsenosti žien s násillím. Z tohto dôvodu sa oblasť násillia nezahrňa do výpočtu indexu rodovej rovnosti. Vypočítava sa ako osobitný súhrnný ukazovateľ zložený z troch aspektov: prevalencia, závažnosť a oznamovanie. Výpočet skóre sa opiera o výsledky údajov z prieskumu Agentúry Európskej únie pre základné práva z roku 2014. Odvtedy sa o rodovo motivovanom násillí nevykonala žiadny prieskum v rámci celej EÚ. Skóre bude možné aktualizovať až po uskutočnení ďalšieho prieskumu.

V máji 2011 Slovensko podpísalo Dohovor Rady Európy o predchádzaní násilliu na ženách a domácejmu násilliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor), ale neratifikovalo ho. V apríli 2019 schválil slovenský parlament uznesenie o zastavení procesu ratifikácie.

V oblasti násillia sa uvádzajú aktualizované údaje o troch ďalších ukazovateľoch s cieľom monitorovať femicídu, mrzačenie ženských pohlavných orgánov a obchodovanie s ľuďmi. Tieto údaje však nezberajú všetky členské štáty, a preto je potrebné zber údajov zlepšiť.

Na Slovensku bolo v roku 2016 zaznamenaných päť ženských obetí úmyselnej vraždy intímny partnerom. Slovensko neposkytuje údaje o ženských obetiach úmyselnej vraždy rodinným príslušníkom. Krajina neposkytuje údaje týkajúce sa odhadov dievčat (obyvateľstva z radov migrantov) ohrozených mrzačením ženských pohlavných orgánov. Štatistika o obchodovaní s ľuďmi sa zhromažďuje a vykazuje. V roku 2016 bolo evidovaných 18 ženských obetí obchodovania s ľuďmi. Porovnateľné údaje rozdelené podľa pohlaví sú základom na vypracovanie stratégií pre celú EÚ

KONTEXTUÁLNE FAKTORY

- Politika
- Prevencia
- Ochrana a podpora
- Hmotné právo
- Zapojenie orgánov presadzovania práva
- Spoločenský rámec

ĎALŠIE UKAZOVATELE

- Psychické násillie
- Sexuálne obťažovanie
- Prenasledovanie
- Nútené manželstvo
- Obchodovanie s ľuďmi
- Mrzačenie ženských pohlavných orgánov

SÚHRNNÉ MERADLO

Jediné hodnotenie

1 ————— 100

o predchádzaní násilliu na ženách vo všetkých členských štátoch a jeho odstraňovaní.

Tematické zameranie na rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom

Index rodovej rovnosti 2019 sa zameriava na rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom, pričom táto otázka je vysokou politickou prioritou v EÚ. Okrem ukazovateľov týkajúcich sa rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, ktoré sú zachytené v indexe (napr. v oblasti práce, času a vedomostí), sa v rámci tematického zamerania uvádzajú aj ďalšie indikátory – hodnotiacia tabuľka rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom. Hodnotiacia tabuľka rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom sa zameriava na tri široké oblasti: platenú prácu, neplatenú prácu (starostlivosť) a vzdelávanie a odbornú prípravu. Pozostáva z 15 ukazovateľov v šiestich osobitných oblastiach zamerania: politiky rodičovskej dovolenky, starostlivosť o deti a služby starostlivosti o deti, neformálna starostlivosť o staršie osoby a zdravotne postihnuté osoby a služby dlhodobej starostlivosti, doprava a infraštruktúra, pružné formy organizácie práce a celoživotné vzdelávanie.

Politiky rodičovskej dovolenky

Rodičovská dovolenka pomáha rodičom dosiahnuť rovnováhu medzi povinnosťami v oblasti starostlivosti a pracovným životom. Pre potenciálnych rodičov je však často nedostupná, keďže ich oprávnenosť môže závisieť od kritérií, ako je to, či osoba vykonáva platenú prácu, či je zamestnancom alebo samostatne zárobkovo činnou osobou, ďalej napríklad sektor, v ktorom pracuje, dĺžka služby, prípadne sa rodičovská dovolenka nemusí poskytovať párom rovnakého pohlavia alebo migrantom. Zmeny na trhu práce, ako je rozširovanie netypických foriem práce (napr. dočasné pracovné zmluvy, práca na vyžiadanie, nepravá samostatne

zárobková činnosť, práca za poukážky), zvyšujú obavy v súvislosti s prístupom rodičov k rodičovskej dovolenke, a to najmä v prípadoch, keď vychádza z vymedzení tradičného, štandardného zamestnávania.

V roku 2016 na Slovensku nemalo 26 % žien a 12 % mužov vo veku 20 – 49 rokov (potenciálni rodičia) nárok na rodičovskú dovolenku. Hlavným dôvodom neoprávnenosti v prípade 82 % žien a 87 % mužov bola nezamestnanosť alebo nevykonávanie ekonomickej činnosti. Zvyšných 18 % žien a 13 % mužov nemalo nárok na rodičovskú dovolenku.

ku v dôsledku nedostatočnej dĺžky zamestnania. Páry rovnakého pohlavia nemajú na Slovensku nárok na rodičovskú

dovolenku. V rámci zamestnanej populácie nemalo 6 % žien a 2 % mužov nárok na rodičovskú dovolenku.

Informálna starostlivosť o deti a služby starostlivosti o deti

Nárast počtu rodín, v ktorých zarábajú obaja rodičia, a rodín s jedným rodičom vedie k vzniku nových potrieb služieb starostlivosti o deti. Vysokokvalitné, dostupné, prístupné a cenovo prijateľné služby starostlivosti o deti sú nevyhnutnosťou na to, aby mali rodičia možnosť zostať na trhu práce alebo sa doň zapojiť a znížiť tak rodový rozdiel v zamestnanosti.

Na Slovensku predstavujú ženy 61 % informálnych poskytovateľov starostlivosti o deti. Celkovo sa 58 % žien a 49 % mužov zapája do poskytovania starostlivosti o svoje deti či vnúčatá alebo do ich vzdelávania, a to najmenej niekoľkokrát za týždeň. V porovnaní s priemerom EÚ (56 % žien a 50 % mužov) sa na Slovensku do starostlivosti o deti či vnúčatá alebo do ich vzdelávania zapája o niečo viac žien a o niečo menej mužov. Rodové rozdiely sú väčšie medzi ženami a mužmi, ktorí nepracujú (52 % a 30 %).

Slovensko nespĺnilo ani jeden z dvoch tzv. barcelonských cieľov, a to mať aspoň 33 % detí vo veku do troch rokov a 90 % detí vo veku od troch rokov do veku školskej dochádzky v zariadeniach starostlivosti o deti. Len v prípade necelého 1 % detí vo veku do troch rokov sa využíva nejaký druh formálnej starostlivosti, čo je najnižšie pokrytie v EÚ. Formálna starostlivosť o deti sa poskytuje 74 % detí vo veku od troch rokov do minimálneho veku povinnej školskej dochádzky (64 % využíva formálnu starostlivosť o deti najmenej 30 hodín za týždeň). Približne 17 % domácností na Slovensku uvádza neuspokojené potreby týkajúce sa služieb starostlivosti o deti. V prípade slobodných matiek je vyššia pravdepodobnosť, že uvedú vyššiu mieru neuspokojených potrieb týkajúcich sa formálnych služieb starostlivosti o deti (22 %) v porovnaní s párami s deťmi (15 %).

Neformálna starostlivosť o staršie osoby a osoby so zdravotným postihnutím a služby dlhodobej starostlivosti

Dostupné, prístupné a cenovo prijateľné služby starostlivosti a infraštruktúra sú nevyhnutné na to, aby si ľudia, ktorí majú povinnosti spojené s poskytovaním starostlivosti, udržali zdravú rovnováhu medzi týmito povinnosťami a pracovným životom. Je to dôležité najmä v prípade žien, ktoré sa často viac zapájajú do formálnej a neformálnej starostlivosti o staršie osoby a/alebo zdravotne postihnuté osoby ako muži. Vzhľadom na nové demografické trendy, ako je starnutie spoločnosti, nižšia pôrodnosť a následne pokles počtu populácie v produktívnom veku, je potreba formálnych a neformálnych služieb dlhodobej starostlivosti dôležitejšia ako kedykoľvek predtým.

Najväčší podiel neformálnych opatrovateľov starších osôb a/alebo osôb so zdravotným postihnutím na Slovensku tvoria ženy (62 %). Podiel žien a mužov zapojených do neformálnej starostlivosti o staršie osoby a/alebo ľudí so zdravotným postihnutím niekoľko dní v týždni alebo každý deň predsta-

vuje 10 % v prípade žien a 7 % v prípade mužov. Podiel žien zapojených do neformálnej starostlivosti je o 5 p. b. nižší ako priemer EÚ, zatiaľ čo zapojenie mužov je nižšie o 3 p. b. Približne 16 % žien a 9 % mužov vo veku 50 – 64 rokov sa stará o staršie osoby a/alebo osoby so zdravotným postihnutím v porovnaní s 10 % žien a 6 % mužov vo vekovej skupine 20 – 49 rokov. Približne 46 % žien, ktoré sa starajú o staršie osoby a/alebo osoby so zdravotným postihnutím, sú zamestnané v porovnaní s 56 % mužov, ktorí delia svoj čas medzi povinnosťami spojené s poskytovaním starostlivosti a pracovné povinnosti. Aj v EÚ pracuje menej neformálnych opatrovateľiek ako mužov, ktorí poskytujú neformálnu starostlivosť. Rodový rozdiel je však menší na Slovensku ako v EÚ (9 p. b. v porovnaní so 14 p. b. v EÚ). Vo vekovej skupine 50 – 64 rokov pracuje 48 % žien, ktoré poskytujú neformálnu starostlivosť, v porovnaní so 41 % mužov. Približne 24 % žien a mužov na Slovensku uvádza neuspokojené potreby týkajúce sa profesionálnych služieb domácej starostlivosti.

Doprava a infraštruktúra

Možnosti žien a mužov dosiahnuť rovnováhu medzi platenou prácou a inými aktivitami sú ovplyvňované prístupom k cenovo dostupnej a kvalitnej verejnej infraštruktúre, ako sú zariadenia poskytujúce starostlivosť, vzdelávacie zariadenia, zariadenia poskytujúce zdravotnícke služby a dopravné služby. Nerovnomerné rozdelenie opatrovateľských povinností a úloh v domácnosti medzi ženami a mužmi ovplyvňuje spôsoby, akými využívajú alebo potrebujú určité druhy dopravy a infraštruktúry. Čas strávený dochádzaním do zamestnania je dobrým ukazovateľom toho, či existujúca verejná infraštruktúra pomáha ženám a mužom zvládať každodenné aktivity.

Na Slovensku trávajú ženy o niečo menej času dochádzaním do práce a z práce ako muži (približne 32 minút v porovnaní s 36 minútami). Páry bez detí trávajú viac času dochádzaním do zamestnania v porovnaní s párami s deťmi, pričom muži

cestujú o 5 minút viac ako ženy v oboch skupinách. Slobodní ľudia trávajú dochádzaním do zamestnania podobne dlho ako ľudia žijúci v pároch, pričom slobodní muži cestujú asi 39 minút denne v porovnaní s 32 minútami denne v prípade slobodných žien. Ženy trávajú menej času dochádzaním do práce ako muži bez ohľadu na to, či pracujú na čiastočný alebo plný pracovný čas. Ženy, ktoré pracujú na čiastočný pracovný čas, cestujú 22 minút z domu do práce a späť, zatiaľ čo muži dochádzajú 30 minút v porovnaní s 34 minútami v prípade žien a 37 minútami v prípade mužov pracujúcich na plný pracovný čas.

Vo všeobecnosti je pravdepodobnejšie, že muži cestujú priamo do práce a z práce, zatiaľ čo ženy robia viacúčelové cesty, aby stihli aj iné aktivity, ako je napríklad odvoz detí do školy a nákup potravín.

Pružné formy organizácie práce

Pružné formy organizácie práce, ako je možnosť meniť prácu na čiastočný pracovný čas a plný pracovný čas, flexibilný pracovný čas a práca na diaľku, zvyčajne poskytujú zamestnancom väčšiu kontrolu nad tým, koľko pracujú, kedy a kde. Ak sú starostlivo navrhnuté a zohľadňujú rôzne potreby žien a mužov, pružné formy organizácie práce môžu uľahčiť dosiahnutie rovnováhy medzi pracovným a rodinným životom. Môžu pomôcť ľuďom, ktorí majú povinnosti spojené s poskytovaním starostlivosti, vstúpiť na pracovný trh ako zamestnanci na plný úväzok.

Pružné formy organizácie práce sú častejšie nedostupné pre ženy (78 %) než pre mužov (68 %), pretože im to neumožňuje zamestnávateľ. Je to druhý najväčší rodový rozdiel v EÚ. Prístup k pružným formám organizácie práce je na Slovensku nižší ako v EÚ, kde 57 % žien a 54 % mužov nemajú žiadnu kontrolu nad organizáciou pracovného času.

Flexibilita a možnosť kontroly pracovného času je jedným z hlavných dôvodov, prečo sa ľudia rozhodnú pre samostatnú zárobkovú činnosť. Na Slovensku má však jedna pätina samostatne zárobkovo činných žien a 13 % mužov pevný pracovný čas bez možnosti jeho úpravy. Je to najvyšší podiel samostatne zárobkovo činných osôb, ktoré uvádzajú chýbajúci prístup k pružným formám organizácie práce, v EÚ. Zatiaľ čo rodový rozdiel je väčší medzi zamestnancami v súkromnom sektore, kde 76 % žien a 65 % mužov vykonáva prácu v pevnom pracovnom čase, vo všeobecnosti platí, že zamestnanci verejného sektora zvyčajne nemávajú pružný pracovný čas. Približne 83 % žien a 77 % mužov pracujúcich vo verejnom sektore na Slovensku nemá prístup k pružným formám organizácie práce, pričom v rámci celej EÚ to platí v prípade 65 % žien zamestnaných vo verejnom sektore a 62 % mužov.

Celoživotné vzdelávanie

Neustály pokrok v technológiách si vyžaduje, aby pracovníci počas svojej kariéry neustále zvyšovali svoje zručnosti a udržiavali krok s najnovším vývojom a technológiami. Celoživotné vzdelávanie je takisto katalyzátorom rodovej rovnosti, pretože poskytuje ženám a mužom väčší výber pracovných možností a viac príležitostí na dosiahnutie plného potenciálu. Nedostatočné finančné zdroje a prekážky súvisiace s časom, ako je prekrývanie sa pracovných povinností a/alebo rodinných povinností, môžu brániť prístupu k celoživotnému vzdelávaniu žien aj mužov. Celoživotné vzdelávanie môže pomôcť ženám opätovne vstúpiť na trh práce po prestávkach v kariére v dôsledku zodpovednosti za poskytovanie starostlivosti.

Slovensko má štvrtú najnižšiu mieru účasti na celoživotnom vzdelávaní (3 %) v EÚ, pričom v tejto oblasti sa nevyskytuje

rodový rozdiel. V prípade žien (vo veku 25 – 64) je väčšia pravdepodobnosť, že sa zapoja do vzdelávania a odbornej prípravy ako v prípade mužov, a to bez ohľadu na postavenie v zamestnaní. Výnimkou sú ekonomicky neaktívni muži, v prípade ktorých je väčšia pravdepodobnosť, že sa zapoja do celoživotného vzdelávania, než v prípade neaktívnych žien. Pracovná zaneprázdnenosť predstavuje väčšiu prekážku účasti na celoživotnom vzdelávaní pre mužov (43 %) ako pre ženy (40 %). Rodinné povinnosti uvádza ako prekážky zapojenia sa do vzdelávania a odbornej prípravy 74 % žien v porovnaní s 23 % mužov. Pracovné a rodinné povinnosti predstavujú väčšiu prekážku zapojenia sa do celoživotného vzdelávania na Slovensku ako v celej EÚ. V EÚ uvádza 38 % žien a 43 % mužov pracovné povinnosti ako prekážku, pričom 40 % žien a 24 % mužov uvádza rodinné povinnosti ako prekážku zapojenia sa do celoživotného vzdelávania.

Prečítajte si viac o indexe rodovej rovnosti na lokalite

<http://eige.europa.eu/gender-equality-index>

Európsky inštitút pre rodovú rovnosť

Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE) je centrom poznatkov EÚ o rodovej rovnosti. Poskytovaním odborných poznatkov a porovnateľných a spoľahlivých údajov o rodovej rovnosti v Európe inštitút EIGE podporuje tvorcov politik a všetky príslušné inštitúcie v ich úsilí zameranom na to, aby sa rovnosť medzi ženami a mužmi stala skutočnosťou pre všetkých Európanov.

© Európsky inštitút pre rodovú rovnosť, 2019.

Reprodukcia je povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

European Institute for Gender Equality
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
LITVA

Kontaktné údaje

<http://eige.europa.eu/>
[facebook.com/eige.europa.eu](https://www.facebook.com/eige.europa.eu)
twitter.com/eurogender
[youtube.com/user/eurogender](https://www.youtube.com/user/eurogender)
eige.sec@eige.europa.eu
+370 52157444

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie